

Ms 5493/371.

Szentes, 193⁴⁰. nov. 21.

T e s t v é r e m !

Tizenöt év óta érzem, hogy valami komolyabb okból bizta rám a Sors ezt az egyesületet. Próbálok mindenfélét, hogy a várakozásnak eleget tegyek, valamiként e nyomorúságba lökött alföldi magyarságon segítsek.

Ujabb időben télen előadásokat szoktunk tartani a helybeli talentumok bevonásával. Gondolom, nem ellenkezik lelki világoddal annak a kérésnek a teljesítése, hogy jöjj le s tarts az itteni méhészeknek egy előadást.

Ezt az alkalmat aztán felhasznánk arra, hogy kikérném tanácsaidat és utbaigazításodat a magyarság érdekének további munkálása céljából. Nagy szükségem volna egy olyan koponya segítségére, mint amilyent Neked adott a Gondviselés. Ingyen kaptad, ingyen adjad. De költségeidet örömmel téríti meg az Egyesület, ellátásodat pedig, ha meg nem veted, készséggel vállalom én.

Előadásainkat december hó 15-étől kezdve vasárnaponként tartjuk, ha egy vasárnapodat feláldozol mi értünk, kérlek értesíts.

Szeretettel köszönt:

Prodi János Lajos
egyesületi elnök

Me 5493/371.
M.1940.XI.25

Kedves Barátom!

Apósom rajtam keresztül küldi ezt a levelet Neked, mert azt gondolta, hogy a "aggar Uton keresztül több alkalmunk van a találkozásra, amiben persze nagyon téved. Rajtad -stennek legyen hála-már egy egész ország osztozik, viszont engem is eléggé szétszaggat egy szűkebb világ. Könyviedet, cikkeidet mondanom sem kell jól ismerjük, de magunk is látni szeretnénk teremtetted valóságban. Ámbár tudom, hogy Szentesen is sokat építhetsz s így apósom kérését testvéri figyelmedbe ajánlom, mégis megkérlek arra, hogy ha egyszer utad megint Pestre visz, akkor szállójál le az én falumban is. Másárnap este, vagy csütörtök este nagyon alkalmas volna arra, hogy nagyobb csoportot gyűjtsék össze gyülekezeti házunkban. Szombat este is jó, de csak 8 óra körül, mert ekkortájt jönnek haza a gyárkból ifjúsági egyesületem tagjai, akik neved után már jól ismernek. Szóval rád bízom, hogy mákar jössz, mindössze arra kérlek, hogy ha baráti kérésémet vállalni tudod, akkor pár héttel előbb legyél jó megírni a propaganda miatt. Természetesen örömmel vállalunk részt pesti utköltésedben, szerény hajlékom pedig szállásod lesz, ha elbirod négy apró gyerek zsváját.

Megvallom, hogy a helybeli kaszinó is, amelynek a kultur-estéit én rendeztem tavaly, szeretne előadói között látni s rájuk is férne ez, de azt gondolom, hogy az én félig paraszt-félig proletár gyülekezetemben, ahol párszáz embernek szólhatz többet építhetsz, mint abban a kaszinóban, ahol sajnos a többség menthetetlen a mi ügyünk szempontjából.

Szives válaszüket kérve, testvéri szívvél köszönt: —

Fonyad Dezső

Kedves Barátom!

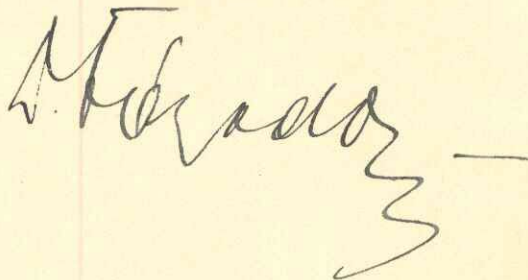
Voltál szíves megígérni még decemberben, hogy február folyamán eleget tehetnél abbéli kérésünknek amely egy előadás erejéig kívánná igénybe venni kedves szolgálatodat.

Most, hogy már erősen közlegünk feléje szeretném tudni, hogy mikor tudnál jönni ide: február 9-én vagy 15-én mert ha nem feleddted volna el apósom is hívott Szentésre s abban hőtt városban is jót tenne megjelenésed. Nos nekünk bármelyik dátum jó, de 22.ike nem, mert akkor az ifjúságnak van már programja.-Szívesen tenném meg tiszteletdíj felajánlását is, mert hiszen ez nagyon természetes volna, sajnos azonban csak utiköltséged megtérítését vállalhatom és sok gyerek lármájától hangos otthonomban láthatlak szívesen. Ugy képzelem el, hogy egy népi estét rendeznék jöveteledkor, amelyen Balla Péter és mások is szereplnének. Persze minden még nagyon uttörés nálunk, sajnos máshol is és még azt hiszem jó idő eltelik, amikor az emberek rájönnek arra: mi is a magyar lélek, zene, művészet. Tulságosan félreneveltek ma még ahhoz, hogy nagy sikereket várhassunk.

Ha Szentésre is megtudod már írni meneteldet légy szíves a következő címre: Ónodi Szabó Hajos Szentés, Tóth József u.18.

Várom mielőbbi szíves értesítésedet s abban a reményben, hogy Germánia nem állja el utadat, szeretettel köszönt

Monor.1941 jan.13.

Kedves Barátom!

Gondolom, hogy meglepődsz irásomon. Mult idők ősködéből bukkanak elő. Joggal kérdezheted: miért? Annál is inkább, mert a jó emlékekre is ráül az idő pora. - Igaz, hogy néha lefújja az ember, amint Te is tetted, amikor visszaszálltál a nagyvenes évekbe, a balatoni emlékek világába. Még Szárszón is kikötött sok vihart látott hajód. Emlékeztél és emlékezhettél.

Mi tagadás, nekünk is jól esett ez. Annál inkább, mert a mi belső berkeinkben-még mindig-ugy néznek Szárszó felé, mintha ott valamiket, az a sok-sok ezer diákember valami vad nacionalizmus és sovinizmus sötét barlangját tártá volna föl. Még mába is fektették, azok akik nem ismerték, meg olyanok akik hasznát látták.

Ezért melegedik föl egy kicsit a szívem, amikor Ti verőfényt fedeztek föl ott és abban, ami akkor Szárszón esett. Talán sok közül - ma már csak egyedül - magam vagyok, aki tudom: mennyire nagy dolog volt, hogy ott találkozhatott jövőt kereső nemzedékünk nagy táborra. Tudom, hogy a retrospekció gazdag képzelettel működik, de azt is, hogy nagy ítélet, ha egy nemzedék maga is ferdének látja, amit mások nem is láthatnak másként.

A két nagy táboron kívül, ott meghuzódott lengyelek, üldözöttek és mások beszélhetnének arról, hogy mennyi humánus fűződik ahhoz az elhagyott földhöz, alvó táborhelyhez.

Talán az alkonyatban papírra vetem én is emlékeimet-ha az Ur engedi és élünk-nem az utókornak, mit érdekli ezt, hanem csak úgy az igazságért, amelynek nemcsak kifelé van vetülete, hanem befelé is.

Örülök, hogy vagytok, mint ahogy még mi is létezzünk e berkekben-miknek nem a fiatal őrállói állnak érthetetlenül a tegnapi hagyatékával szemben, hanem a veteránjai, akiknek korán berezsdásodott az emlékezőképességük.

Hát ezért esik jól, ha Ti más lélekkel gondoltok Szárszóra, mint azok, akiknek erre több okuk lehetne.

Oláh Pista, az itteni gimn. igazgatója emlegeti, hogy ezen az őszön eljöttek. Kedves is volna a találkozás. De addig is volna egy baráti kérés. Nem is az enyém, hanem a gyerekeimé. Öt gyerek szorongat -négy diplomás és egy egyet.-, hogy készen lévő öt drámámat mutassam meg a régi ismerősök egyikének. Íróasztalom mumia-gyűjteményében pihennek ezek, mint életem "melléktermékei" sok tanulmány és más írás között. Modern mandanivalóju írások ezek: a mítosztól az atomkorszak utópista problémáig. Ezeket akarják kibütykölni belőlem a gyerekek, mert naívnak hiszik, hogy kibírják az akadályversenyt, noha én tudom, hogy lejárt jegygyel nem lehet vonatra szállni. - Tudom, hogy idő drága, s ez valóban merész és valóságérzék hiányára valló kívánság, de ha mégis tudsz szaktani pár órát, akkor néhányat elküldenék csak úgy baráti előolvasásra. Így aztán megnyugszik a családi kör, s íróasztalom fiókja is tovább őrizheti csöndben-, mint annyi soknak, másnak, elhallgatottaknak, -a maga kriptalkáit.

Bocsássál meg az irásért, régi barátsággal és szeretettel gondol Rád tisztelő barátod:

Monor 1963 okt. 3.

Főnyad Dezső

Kedves Péter !

Írásodat köszönöm. Igen nagy örömet szereztél vele számomra. Nemcsak azzal, amit írtál, sokkal inkább, ahogy írtál. Bizony sokszor eszembe jut az a szárszói reggel, szinte az idő végéről, amikor együtt ültünk. De felejthetetlen marad számomra az a summázás, amit a nagy kanyarban tettél, amikor lemérted az időt és az embereket. A Nagy Könyv-többek között megtanított látni, messze, világosan, mindent !

Jó volt hát újra, meg újra fölfedezni, életed és műved tiszta konfesszióját: az igazolást. Hiszen olyan sok már a cáfolat és a hitelrontó élet. A nagy időkhez nagy lélekkel nyultál és hiszem, ez nem múlt el nyomtalanul.

A fordulóban csak pár hónapig voltam távol, és mikor ügyemet tisztázták, hazajöttem. Most már pont negyedszázada élek itt.

Dobos Árpád ott maradt Szankon. Nem is törte senki magát a jóvátételért. Kalmár Lajos-utóján Debrecenben találkoztam vele-már kilépett a nagy menetszázadból. Szabó Imre is, meg sok más már túl vannak az emberi ítéletnapon.

Kedves vagy, hogy vállalkoztál ez öregkori kísérletek megtekintésére. Nagyon igazad van abban, amit írtál: a megjelenő és a néma drámák tekintetében. Tisztában vagyok azzal is, hogy így naplementekor nem sok biztatás kell és fölhagy az ember az efélével. Mégis érdekli a családot a Te véleményed, mert írásaidból nemcsak a művészi igényű ember beszél, hanem a ritkuló etikai szemlélet is.

Elküldök háromat. Persze azzal, hogy pillantsál bele, s magad alkossál képet. Még válaszborítékot is teszek mellé, hogy elolvasás után más dolgod ne legyen velük, mint bedobni egy utadba eső postaszekrénybe. De ha egyszer, történetesen, erre járnál, nagy örömet szereznél nekünk, ha be is néznél, itt vannak, akik mindig tiszteltek és szerettek Tégedet.

Szeretettel;

Monor 1963 okt.

F. M. M. M.

Ps. Fiók számára készült, tehát még fészülésre váró példányok. Több példányom nincs belőlük.

Nov 1863 1923

Ms 5493/375.

Kedves Barabara!

Meglátom kedves volt Tölcs, hogy irásaimmal
 csupán farsztal. Kőstöröm a baráti szót és meg
 inkább belátást tartozok. Híjít ezentúl, amint a
 90. szoltán mond: Törvénnyel meg szándékai
 meggyanul, hogy bős. Sticher-jussunk. Ezen meg sejt -
 sejtünk meg az élet, benne az övé, ismereteket. - It
 szellemi letettem, mert erre örömmel keves. Most jöttek
 haza a körlevélből, ahogy aggodalmasan emlékeztetéseket
 vittel be. Ott kapott a kedves és bős irásokat, s meg
 örömet szereztem megkapott a jószág bibliai ismer-
 retéből. Tölcs, ha az új akasztás és elénk - ahon meg
 belátástunk itt is, mert Olti bős szellemi jövedelekre,
 mert most csak ellegül hirtelen a pörök az
 ismeretében.

Itten először meg bels. ismeret, Tölcs körében - hős
 megvétel szellemi élet: Barabara

Édves Péter !

Remélem nem nélkülözted idáig irásodat, amelyet elolvasásra hagytál nálunk. Azért írom többesszámban, mert többen is elolvastuk. Érdekes ez a konfesszió, de azt hiszem hogy a szintetikus gondolkodásra törekvő emberek közös tapasztalata ez, hogy aki bennünket a maga balfelől néz, az a jobb oldalunkat látja, ill. fordítva. Abba tehát bele kell nyugodnunk, hogy senki sem töri magát azért hogy a másik embert lehető totalitásban ismerje meg, no meg magunk is elég nagy változáson megyünk keresztül, amíg végigballagunk az életen.

Élveztem a Veled töltött estét, a l⁴ások sok azonosságát, de annak az ígéretnek is örültem, hogy talál az Agurok összepillanthatnak. Sokszor eszembe jut az alföldi világra gondolva a szentesi réten Vecseri bácsi, az öreg dinnyecsősz, aki egy csodálatosan szép naplementekor a kunyhó ajtajában ülve ezt mondotta: "tanult ember errefele kevés van, okos annál több". Gondolom, ha feltámadna, mondata első felét nem mondhatná el, persze ki tudja, mennyi volna igaz a másik feléből. Pedig egy kis összhang egy, sziv és kéz között erősen ránkörne.

Nemrégiben elkövettem megint egy drámát, amikor olvastam, hogy a koppenhágai tengerparton a Sella-szobor fejét ismeretlen tettesek levágták. Ebben a bűnügyi drámában érzékeltetni próbáltam, mimódon veszhet el az ember feje és azt, hogy milyen az ilyen világ. Majd ez is bekerül többi írásaim mellé a fiókba, tehát neki is jut olyan szép kilátás, mint valamikor nekem a Csillag III.2o.-ból. Ott is láttam mindig egy kis pacnit az égből.

Jó egészséget kívánok, sok erőt s ha úgy adja Isten, még találkozást is. Még egyszer köszönve irásodat,

Monor, 1964. jun. 9.

tisztelő barátod:

Fodor